

॥ ३१ ॥ ३२ ॥ ३३ ॥ ३४ ॥ ३५ ॥ ३६ ॥ ३७ ॥ ३८ ॥ ३९ ॥ ४० ॥ इत्याश्वमेधिकेपर्वणि नैलकंठीयेभारतभाक्दीपे अष्टाशीतितमोऽध्यायः ॥ ८८ ॥ ॥७३॥ अपयित्वेति ॥१॥

दृष्टकाः कांचनीश्वात्रचयनार्थं कृता भवन् ॥ शुशुभेचयनंतच्चक्षस्येव प्रजापतेः ॥ ३१ ॥ चतुश्चित्यश्चतस्यासीदृष्टदशकरालमकः ॥ सरुक्मपक्षो निचितस्त्रि-
कोणो गरुडाकृतिः ॥ ३२ ॥ ततो नित्युक्ताः पशवो यथाशास्त्रं मनीषिभिः ॥ तंतदेवं समुद्दिश्य पक्षिणः पशवश्च ये ॥ ३३ ॥ ऋषभाः शास्त्रपठितास्तथा जलचराश्च ये ॥
सर्वास्तानभ्ययुंजंस्ते तत्राग्निचयकर्मणि ॥ ३४ ॥ यूपेषु नियता चासीत्पशूनां त्रिशती तथा ॥ अश्वरत्नोत्तरायज्ञे कौतियस्य महात्मनः ॥ ३५ ॥ सयज्ञः शुशुभेत्
स्य साक्षाद्देवर्षि संकुलः ॥ गंधर्वगणसंगीतः प्रनृत्तोऽप्सरसांगणैः ॥ ३६ ॥ स किंपुरुषसंकीर्णः किं नरैश्चोपशोभितः ॥ सिद्धविप्रनिवासैश्च समंतादभिसंवृतः ॥
॥ ३७ ॥ तस्मिन्सदसि नित्यास्तुव्यासशिष्या द्विजर्षभाः ॥ सर्वशास्त्रप्रणेतारः कुशलायज्ञसंस्तरे ॥ ३८ ॥ नारदश्च बभूवा त्रतुंबुरुश्च महाद्युतिः ॥ विश्वावसुश्चित्र-
सेनस्तथान्ये गीतकोविदाः ॥ ३९ ॥ गंधर्वा गीतकुशलानृत्येषु च विशारदाः ॥ रमयंति स्म तान्विप्रानयज्ञकर्मांतरेषु वै ॥ ४० ॥ इति श्रीमहाभारते आश्वमे-
धिके पर्वणि अनुगीता पर्वणि अश्वमेधारंभे अष्टाशीतितमोऽध्यायः ॥ ८८ ॥ ॥७३॥ वैशंपायन उवाच
माः ॥ तंतुरंगं यथाशास्त्रं मालभंत द्विजातयः ॥ १ ॥ ततः संश्रप्य तुरंगं विधिवद्यजकास्तदा ॥ उपसंवेशय न राजंस्ततस्तान्द्रुपदात्मजां ॥ २ ॥ कलाभिस्तिष्ठतीराजन्य-
था विधिमनस्विनीं ॥ उद्धृत्य तु वपांतस्य यथाशास्त्रं द्विजातयः ॥ ३ ॥ श्रपयामासुरव्यग्रा विधिवद्भरतर्षभ ॥ तंवपाधूमं धंतुर्मराजः सहानुजैः ॥ ४ ॥ उपानिघ्न-
द्यथाशास्त्रं सर्वपापापहंतदा ॥ शिष्टान्यंगानियान्यासंस्तस्याश्वस्य नराधिप ॥ ५ ॥ तान्यग्नौ जुहुवुर्धाराः समस्ताः षोडशर्त्विजः ॥ संस्थाप्यैवं तस्य राज्ञस्तं यज्ञं श-
क्रेते जसः ॥ ६ ॥ व्यासः सशिष्यो भगवान्वर्धयामास तं नृपं ॥ ततो युधिष्ठिरः प्रादाद्वाह्मणेभ्यो यथाविधि ॥ ७ ॥ कोटीः सहस्रं निष्काणां व्यासाय तु वसुंधरां ॥ प्र-
तिगृह्य धरां राजन् व्यासः सत्यवतीसुतः ॥ ८ ॥ अब्रवीद्भरतश्चेष्टुं धर्मराजं युधिष्ठिरं ॥ वसुधाभवतस्त्वेषा संन्यस्ताराजसत्तम ॥ ९ ॥ निष्क्रय्यो दीयतां मत्स्यं ब्राह्म-
णाहिधनार्थिनः ॥ युधिष्ठिरस्तु तान्विप्रान्मृत्युवाच महामनाः ॥ १० ॥

संज्ञप्येति पाठे हि सित्वातुरंगं तस्य समीपे तिसृभिः कलाभिः कलनाभिः मंत्रद्रव्यश्रद्धाख्याभिरुपेता द्वौ पदौ उपसंवेशयन् सार्धः श्लोकः ॥ २ ॥ ३ ॥ ४ ॥ अंगमनित्दयजिह्वावक्ष्य आदीनि ॥ ५ ॥ संस्थप्य-
समाप्य ॥ ६ ॥ ७ ॥ तुशब्दश्चाथोऽक्रब्धिगंतरं समुच्चिनोति तेन सर्वेभ्यो वसुंधरां ददावित्यर्थः ॥ ८ ॥ ९ ॥ १० ॥